

PERŽVALGA.

Į Rochester'io „The Evening Times” praneša iš Peterburgo, kad 23 d. lapkričio buvę oficiališkai apgarsinta, jog grasas Vitté gavo nuo lietuvių piliečių (citezens) 40 telegramų, kur reikalaujama Lietuvos autonomijos (savyvaldos), tik ne išvien su Lenkija („not to couple Lithuania with Poland”).

— „Vil. Žin.” N. 253 randa me straipsnį: „Vilniaus vyskupo atsišaukimas”, tai yra kritika to atsišaukimo, kuriame vysk. visus kovotojus už laisvę vadina su paniekinimu „betiesiems” „žydų organizacijomis”, o jų darbą — „varo apsišaukimu” (objawy siły — atsišaukimas lenkiškai spaudintas), kurs paduodąs žmonėms norą „keršyti žydams” (skerdynėmis). Vysk. draudžia prisidėti prie „keršytojų”, bet sako, „ar tas vienok reiškia, kad duosime jiems save vesti, kad žydai būtų mums vadais? Visai ne!” Toliaus vysk. tikisi (ačiu tiems jo patremia miemsiems, už iškovojamą laisvę ir katalikams!), jog neuž ilgo gal susitversią visi katalikai į vieną didelę organizaciją, sako — „Busime tat daug stipresni, galėsime ateityje geriaus atremti žydus, ir jie ne viešpataus ant mūsų”.

Tai koki „juodosios šimtinės” organizatoriai...

— Kun. Byla „Vil. Žinių” N. 256 savo „atsišaukime į kunigus—lietuvius pasmerkia lenkų kunigijos laikraštį „Przegład Katolicki”, tajį „šiukšlių rinkinį, darantį gėdą kunigijai”, nukrypusį nuo „tikrojo savo tikslo būti vien grynai katalikišku organu”, kurs „šovinizmo apimtas, karts nuo karto begėdiškai dergia tautišką lietuvių kilimą ir darbą”.

— Mums praneša, kad pastaruoju laiku Senapilės bažnyčioje šovė į kunigą Senkų, o Liudvinavo klebonui kunigui

Orantui išdaužė langus, už siundymą žmonių prieš revoliucionierius.

Tuodu kunigai akiai pildė praloto Antanavyčiaus įsakymą.

— Kun. A-tis „V. Ž.” N. 252 savo straipsnyje: „Nė vyskupo neklauso!” — nurodo, kad trys klebonai — Lopių, Moniškių ir Vendziogalos, „nepriėmė atsiųstųjų lietuviškų katekizmų”, kuriuos Kavno viskupas paliepė išsiuntinėti po visą dieceziją. Tas „dieceziališkas” katekizmas vadinasi „Trumpas Katekizmas patvirtintas dėl Žemaičių ir Vilniaus vyskupystės”.

Mat katalikiški kunigai žandariškojo praloto geriau klauso, negu katalikiško vyskupo.

— Vilniuje kun. Karosas rengiasi išleisti laikraštį „Nedėliniai skaitymai”. Kitą laikraštį ketina išleisti kun. Prapuolenis.

— Škotijos lietuvių riukimas komiteto suėmimui aukų revoliucijos reikalams jau pasibaigė. Bet „Laiko” redakcija rodija dar kartą perbalsuoti, paduodant skaitlių balsuotojų ir padalinant rėdus, kad galima būtų „proporcionališkai” išrūti tą rinkimą.

— Kelios Amerikinės kompanijos ikišiol tūlą laiką ne priimdavo pinigų ir šiaip siuntinių, siunčiamų į Maskoliją. Dabar jau vėl priima, ir kas nori, gali siųsti savo pinigus į Lietuvą, be baimės.

— Matydami, kad prasidėjęs tarp mūsų brolių amerikiečių ermyderis, kaskart eina aršyn ir blogyn — nu-preudėme nuo šio laiko *netalpinti* laikraštyje jokių straipsnių, kuriuose, išbraukus su raudonu rašalu visus „caravimus”, „niekšavimus” ir kitokius neįsmirtingus ir tuščius besierzinimus, nieko neliks, ką galima būtų pavadinti *kritika*.

Taiigi, kas perskaitęs šitą pranešimą, dar atsiųs mums rankraštį su piktumu rašytą, tegul gerai žino, kad tas jo raštas eis į gurbą.

Isz Lietuvos.

„Pradedant gyventi”.

Privedu čia iš „Vil. Žinių” Nr. 251, išėjusio jau be cenzūros, ištraukas iš įžengiamojo straipsnio užvardinto: „Pradedant gyventi”. (Svarbesnius žodžius pažymėsim).

„Pagalios męs pradedame gyventi. Lig šiol męs negyvenome, bet vien skurdome, kentėjome. Lietuva ir kitos rusų pavergtos šalys, podraug su pačia Rusija ligišiol buvo bausis kalėjimas, kame dusavo milijonai žmonių.

„Pirmą kart bandome laisvai rašyti šiapus sienos, pirmą kart kalbame atvirai, nes spalių mėnesį 17 (30) dieną męs įgijome laisvę viešai išreikšti savo nuomones. Ir ta *nedidelė* laisvė tai *nėra kokia malonė*, bet *vien kovos laimėjimas, revoliucijos vaisius*”. Visuose Rusijos viešpatystės miestuose bematant apsištojo visas gyvenimas. „Visuotinas politiškas streikas apėmė visus gyventojus, ir *pirmąją vietą užėmė darbininkų luomas*.”

Senoji tvarka griuvo. „Jos vietoj dar nėra naujos tvarkos, bet, naudodamiesi iškovojomis liuosybėmis, męs netrukus tą tvarką įvykdinsime”.

Toliaus ištaria garbę tiems, „kurie pasiaukojo tai šventai kovai už laisvę, kurie kentėjo kalėjimuose, kad męs liuosi butume, kurie savo gyvybę atidavė, kad męs gyventi galėtume”, ir atsišaukia į tuos, „kurie rupinosi tik savo ypatingai laime, kurie ramiai gyveno, kuomet visi dūvavo vilkdami sunkų jungą”, kad toki susiprastų nors dabar ir ateitų „kovoje nuilsusiems” padėti greičiau ant senosios tvarkos griuvėsių, pastatyti naują, geresnę tvarką, „kuria paskui visi naudosis”. Nurodo, kad šits lamėjimas dar toli nepakakįs lietuvius, „kaipo žmonės, kaip tautą”, jis tik ati

dengias lietuviams plačią dirvą daug spartesniam darbu ir stumias „į naują, gal dar sunkesnę kovą”, kuri be abejo duosianti daug gausesnius vaisius. „Todėl eisime į darbą visi *miesticiai ir solicčiai, turtinji ir vargdieniai*, visi iš vien rengsime Lietuvai geresnę ateitį”.

Prie to viso galime pridurti šitą: Jeigu abelnai lietuviai, „kaipo žmonės, kaip tauta”, daug dar turės kovoti, tai ypatingai lietuviai vargdieniai — darbininkų luomas, kuris ir „naujoje kovoje” užims „pirmąją vietą”, ir kovos tolei, kol neiškovos visišką laisvę ir laimės sau ir podraug visai žmonijai, be luomų ir tautų skirtingumų...

Iš Vilniaus.

Rugsėjo 26 d. Pagirių geležkelio kliube buvo mitingas. Dalyvavo ir gubernatorius, gr. Palenas. Lauke susirinko minima arti 1,000 žmonių. Kalbėtojai karštai reikė savo nuomones apie dienos atsitikimus. Tačiau jokio sumišimo nebuvo. Tik tai kuomet mitingas baigėsi, kas-zin kas metė kedę į caro paveikslą, ant sienos kabantį. Umai pakilo bruzdėsis, ir kas-zin kas, pasilypėjęs ant kedės visai caro paveikslą suplėšė. Gubernatorius norėjo išeiti iš salės. Bet, kad mieste vaikščiojo kareivių patrulės, ir žmonės nelabai maloniai, o gal ir su tūlą įnirtimu į juos žiūrėjo, ir dėlto labai galima buvo tikėtis negeistinių to viso pasekmių, tai salėje esantieji prašė, kad gubernatorius patsai tokius atsitikimus perspėtų. Gubernatorius atsakė, negalįs to prizadėti, bet prašė susirinkusiųjų išrinkti iš savo tarpo keletą delegatų, ir kad jie drauge su juo važiuotų pas gen.-gubernatorių prašyti jo, kad jis į tą dalyką įsikištų ir negeistinius atsitikimus perspėtų.

Teip ir buvo padaryta. Ir visi važiavo žingine Jurgio prospektu, šv. Jurgio viešbučio linkon, kur buvo susirinkusi nemaža žmonių minia. Privažiavus arti viešbučio, kazin-kas šovė. O kad čia jau buvo kareiviai ir kazokai, žmonės persigando ir pradėjo į visas puses bėgti. Gubernatorius iššoko iš vežimo ir bėgo į viešbutį pasislėpti. Bėgdamas, sako—tris sykius iššovė, ir tuo davė ženklą, kad kareiviai šautų. Kareiviai, kazokai ir policistai pradėjo šaudyti į bėgančius žmones. Tris žmones ant vietos nušovė, o 40 sužeidė, iš kurių du netrukus mirė. Kas pirmutinį šuvį paleido, tikrai nežinia. Tačiau, kaip rodosi, ir kaip daugumas spėja, šovęs koks šnipas, kuris tyčia norėjo sumišimą pakelti. Žmonės, tai prijaudami, baimiai pasipiktino ir tą vakarą miesto salė ir kitos salės kimštinai buvo žmonių prisigrudusios, ir kalbėtojai aštriai ir su didžiausiu pasibaurėjimu apie tuos atsitikimus skelbė.

Ant rytojaus (panedėlyje) laidojo užmuštuosius. Lydėtojų minia, iš kelių tukstančių žmonių, nuo pat žydų ligonbučio, vainikais nešini leido užmuštuosius į kapus. Lydėtojų tarpe buvo visų tautų ir tikėjimų žmonių. Visi tą dieną jau jautėsi artymais, broliais. Tą galima buvo pastebėti iš parašų ant vainikų. Čia buvo lietuviški, lenkiški, žydiški ir rusiški parašai. Laidotuvių surengėjai pareikalavo, kad administracija į tvarką nesikištų. Jie patys tvarką žūrėjo, ir jokių sumišimų ne buvo.

Tą dieną keturias nelaimės aukas palaidojo, o ant rytojaus (atarninke) vieną.

Reikia pasakyti, kad ne tik tai laidojant, bet ir per visą laiką, koliai straikas truko ir miestas naktimis be jokio apšvietimo buvo, nė vagysčių, nė žudynių iš žmonių pusės nebu-

vo. Tas, rodos, aiškiai galėjo parodyti administracijai, kad kareivių patrulės, o ypač kazokai, visai mieste nereikalingi. Tačiau administracija, nors tai ir matė, ir žmonės to reikalavo, nesiskubino kazokų ir kariumenės atšalinti, ir tartum tyčia žmones erzino.

Vilniečiai, vis tai matydami, nutarė stačiai pareikalauti, kad gen.-gubernatorius jų norus išpildytų. Ir Rugsėjo 20 d. miesto taryboje, susirinko visokių partijų, luomų, tikėjimų, ir užsiėmimo atstovai pareikalavo:

1) išrinkti iš gyventojų tam tikrą komisiją, kuri visų dienų atsitikimus ištirtų;

2) išrinkti tam tinkanti komitetą rinkti aukoms per streiką nukentėjusiems;

3) kazokus visai iš miesto išvyti, o kareivių patrulės atimti nuo gatvių;

4) leisti įtaisyti miliciją iš pačių miesto gyventojų;

5) visus politiškuosius prasiakaltelius iš Vilniaus kalėjimų paleisti;

6) aštriąją apsaugą numesti;

7) pasklidusį mieste garsą, buk ketinama yra karės stovį apskelbti, atšaukti;

8) telegrafą ant poros valandų pavesi žmonėms, kad susizintoti su Peterburge ir Maskvoje streikuojančiais;

9) kad miesto ligonbučiai ir pinigai tų ligonbučių užlaikymui suriškti, butų miesto tarybai paversti.

Be-to, nutarė, kad susirinkime kiekvienos tautos atstovas (delegatas) gali savo prigimta kalba kalbėti, ir niekas negali reikalauti, kad jis kitoms suprantama kalba ką nors aiškintų. Tas parodė, kad visos kalbos yra lygios.

Po tokio griežto visų Vilniaus gyventojų pareikalavimo rodėsi, kad viskas buvo aprūpinta ir ramiai atlikta. Tačiau virto kitaip. Ir tą patį dieną, kaip caro manifestas liko apskelbtas ir pranešta, kad

streikai pasibaigė, — ant Pylymo (Zavalnaja) gatvės kareiviai šaudė žmones.

Apie menkesnius atsitikimus, kaip kazokai kapojo žmones kančiais ir arkliais trypė, nėra ką minėti, nes tai paprasti kazokų darbai, kurie tankiai ir seniau atsitikdavo. Paminėti reikia atsitikimą Antakalnio gatvėje įvykusį kuomet kazokai tris žydus, aukas per streiką nukentėjusiems berenkant, teip mušė, kad vieno kiaušą sutrupino, o kitu du neapsakomai bauriai sužeidė („Vil. Žinios“)

Silavotas (Suvalkų gub., Senapilės pav.). Seinų antanavyčius neliauja darbavęsis. Paskutiniu laiku smarkiai prikibo prie vargonininkų, ištraukdamas jiems iš rankų paskutinį kšnelį duonos, palikdamas anų šeimynas be pastogės, be maitintojaus, tik už tai, kad anie nepatiko caro šun berniams-žemsargiams. Paskutine auka Antanavyčiaus darbavimosi šiose dienose tapo Silavoto vargonininkas, atstatydintas nuo vietos be jokios kaltės. (Prieš tai Antanavyčius atstatydino Sasnavos, Balbieriškės ir Skriaudžių vargonininkus, tik vienam Senapilės paviete). Buvo tai vaikinys tykus, gražaus pasielgimo ir visų mylimas. Užlaikė prie savęs senus tėvus, kurie liko be kšnio duonos, nes vargonininkas, užpuolus žandarams gaudyti, turėjo pasitraukti į užsienį.

Tai mat kaip aštriai gano savo aveles mūsų ilgaskvernės kerdžius pral. Antanavyčius! O, be abejonės, už tuos savo šventus (!) darbus gaus nuo caro didelį iki pačiai bambai, kryžių, o Lietuvos kronikose jo paveikslas užims vietą greta su Muravjovu-Viešateliu!

Lušnakojis.

Laiškas.

(Rašytas į Los Angeles, Cal.)

Ah, broli, Andriuk! Sunku ir liudna yra šiandien! Kas darosi — baisu ir pamislyt!... Ir labai gaila mums visiems tokių tėvynainių, kurie už mus rupinosi visiems labo jieškojo; meldė, reikalavo per valsčių susirinkimus nuo načelninko lietuviškos arba vietinės kalbos mokyklose mažiems vaikams; kad mokslus einantiems būtų valia prigimtu lietuviu mokytis!

O tai, broli, pranešu, kas suėdė mūsų brolius narsinguosius. Raštininkas Padovinio valsčiaus (Kalvarijos pav., Suvalkų gub.), Juozas Kleimninas — Padovinio kalvio sunus, — ir vietinis vaitas Antanas Rusiackas, Gelezinių kaimo. Štai iš kokių pasidarė žandarai ir šnipai! Jie — išdavikai mūsų brolių lietuvių, kovojančių už laisvę!

Vaitas Rusiackas su Kleimonu pranešė načelninkui, kad Viktoras Vitkauckas ir Juozas Ambraziejus esą draskytojai tvarkos ir carizmo... Aš, broli, savo ausia girdėjau, kaip vaitelis su raštininku džiaugėsi, kad jau gavę vietą pasilsui V. V. ir J. Ambraziejus.

O kaip, broli, klausiai apie demonstraciją Daukšiuose, tai tas atsibuvo su iškilme; du nepajįstami vaikinai laikė prakalbas, išrodinėdami visas neteisybes maskolių valdžios. Teipgi buvo iškelta ir raudoną vėliava. O tas mūsų vaitas, tai ko nepadvėso betyrinėdamas su žandais apie tuos vyrus! Neištyręs nieko, metė visą bėdą ant V. V. ir J. Ambr.

Kas-zin, ar jau neliko Padovinio valsčiuje nieko, kas galėtų aplaužyt tiem ponam šnipus? Aš tikiu, kad jiems neilgai teip seksis!

Iš Prūsų Lietuvos.

Surinkimninkai ir jų veikimai.

Ne viens bus jau girdėjęs apie prusiškus „susirinkimninkus“ arba maldininkus, tačiau ne visi žinos, kas tie per žmonės. Čionai norime guodotinius skaitytojus su jais į artimesnę pažintį suvesti.

Prūsų gyventojai per didžiausią dalį pretestantai. Jų tikybos pamatas — tai biblija. Kiekvienam protestantui yra liuosa biblija skaityti ir ją savotiškai išsiguldyti. Kiekvienas šiek-tiek skaityti mokas stengias savo gyvenimą pagal bibliją vesti. Jeigu viens jaučiasi vaikščiojantis „tikruoju, išganymą vedančiu keliu“, tai toksai stengias ir kitą ant to paties kelio užvesti. Dėlei to dalyko susirenka vienos dumos esantieji tam tyčia draugiškai ant maldos, idant savo „daugišką kelionę“ apsvarstyti. Delto jie ir surinkimninkais vadinasi. O kadangi vyriausias tikslas jų susirinkimų yra maldos, tai tankiai jie yra maldininkais vadinami.

Lietuvoje tuom tarpu yra trys maldininkų draugovės: Jurkuniškiai, Klinskiškiai ir Kukatiškiai. Jų sugyvenimas su viens-kitu — kaip šunies su kate... Su bažnyčia gyvena jie sandaroje ir tą pačią rolę protestantiškajai bažnyčiai atlošia, ką jazuitai katalikiškajai... .

Nuo kada susirinkimninkai Lietuvoje atsigamina, sunku susekti. Kun. drs Gaigalatis mini*), jog tokiai įvyko po sambrų partraukimo Lietuvoje, teip apie metus 1733. Mat, sambrai buvo dievuoti žmonės, jie susirinkdavo tankiai ant maldų, idant Dievui už jų išvedimą iš katalikiškos nelaisvės padėkavoti... Lietuviams pamėgo tokie susirinkimai, ir jie geidė juos savotiškoj kalboj atlaikomus turėti. Tuli

*) „Ewangeliški Surinkimai Lietuvoje“. Priekuleje 1905.

sambrai išsimokino jų kalbą ir atlaikė lietuviškus susirinkimus. Vėliaus prie to darbo prisidėjo ir keli iš lietuvių atsigaminę šuilių mokytojai...

Tėvas Jurkuniškių-surinkimninkų yra sambras Grenco, tačiau surinkimas vadinosi pagal Jurkuno vardą, kurs gimęs lietuvis ir Grenco mokinys buvo... Jurkunas taikės pagal žmonių norus; jis nedraudė savo klausytojams degtinę vartoti, teip jau negynė susirinkime ir pasitabokuoti... Šiandien jurkuniškiai yra kone išnykę, rodos, du-tris sakytojai jų draugovės dar begyvuoja.

Labiaus prasiplatinę yra klimkiškiai. Jų tėvas — tai nekursai čimerninkas Klimkus Grigelaitis. Jis, tai pirmasis naikintojas lietuviškų būdų ir papročių. Visi gražieji margi lietuvių parėdai tapo jo ir jo pasekėjų paniekinti; kiekvienas pasilinksminimas už nuodėmę laikomas... Susirinkime nauja tvarka įvesta. Kiekviens į susirinkimą atėjusis turėjo atsiklaupiti ir pasimelsti; susirinkimo pradžioje ir pabaigoje turėjo susirinkusieji „šventas mūsų Dievas“ giedoti. Pas jurkuniškius tokiai nebuvo. Klimkus sutaisė ir teip vadinamas „liaupsės giesmes“, kurias sakė, kad aniuolai jį išmokinę giedoti... Tačiau yra susekta, kad Klimkus pas katalikų kunigus bedirbdamas esąs nuo tųjų tas giesmutes išsimokinęs. Tai mat, su kokiais aniuolais savo brolius kvailino!!... Jo mokslo vyriausia knyga buvo Bagackio sutaisyta „Skarbinyčėlė Dievo vaikų“, kuriąją biblija pakeitė...

Šiandien Klimkaus pasekėjai yra labai valdžios garbinimu atsižymėję; priegtam yra pažįstami kaipo provininkai ir visų nedorybių platintojai. Jie, tai platintojai visos tamsybės po Lietuvą... Kaip savo laiku Ebelis ir Dystelis, Karalaučiuje, per neviežlybys-

tę pagarsėjusiu buvo kunigiškais mukuriais (mukariais), teip garsūs yra ir klimkiškiai-surinkimninkai savo nedorybėms... Dalis jų sakytojų net kalėjime už savo nedorybes atpakutavot turėjo; kiti-gikumščiomis savo teisybes tarp savęs nuslopino. Kitojo sakytojo suns net savo kaimyną degtine apgirdė ir tada po kontrakto pasirašyt davė, kuriam buvo parašyta, jog anam savo lauką parduodas... Anam išsipagiriojus ir nenorint su tuom sutikti, šis paduoda sudui... Ano apgaviko tėvas (sakytojas Kėkštas) ant nedorybės savo sunaus pakintas, atsiliepė: „Dievas teip norėjo“... Supraskit, Dievas nori, kad surinkimninkai savo artimą apgautų!? Kito sakytojams sunui prieš priešgamtišką neviežlybystę paprovijus, šiojo tėvas tuomi linksminas, jog jo sunus ne „birutininks“! Kito sakytojas neva užsiima umuose sumišusį žmogų pagelbėti, tai uždraudams jam gerti duoti, tai jį su rykštėms plakdams; tas tai velnio pravarymui derėti turis. Be abejonės toks sakytojas daug kvailėnis, negu juodasis kafferis (negras), kurių privertimui dar tulasis jų pinigus renka...

Nė joku budu savo nedorybėms nuo klimkiškių nesiskiria nė kukatiškiai. Kukatis tapo nuo kariumenės dėl umo sumišimo atleistas... Iš to tai atsekama, kokios jo dvasiškos ypatybės. Jis yra grumtavojas teip vadinamą „Rytprusiškai-evangeliškąją maldų draugovę“ kuri ne tik vien tarp lietuvių, bet ir tarp vokiečių išsiplatinusi yra. Kukačio draugai nors tame atsižymi, kad jie prie žmonių taikinas: plaukų sklasmui bei rubų dėvėjimui nėjokių prisakymų netur, nė-gi politika neužsiima. Klimkiškiai-gi prieš plaukų sklaskymą ant vienos pusės, tarptautišką rubų dėve-

jimą bei neprisidėjimą prie atzareivių politikos už didžiausę nuodėmę laiko...

Paskutiniu laiku ir tarp kukatiškių nevienybė vis ir vis aiškesnė pasirodo. Tuli tampa iš susirinkimo atstatyti; likusieji su viens kitu nesuteikia. Teip ant paveikslo Klaipejoje pasibudavojo viens iš jų sąnarių maldos namus; jo draugai jam tai užvydėjo, mat prisibijo, kad ans danguj nebutų vyresnis. Tapo nutarta kitus namus statyti. Dabar atsibus varžytinės. Pirma pastatytuse namuose teatlaiko tų namų savininkas (Pilipas) susirinkimą, antruose namuose atlaiko visos draugovės sakytojai. Pilipas matydams varžytines neišlaikysęs, manė savo maldos namus „Sandorai“ parandavoti, bet vel nieks neišėjo, kadangi paskutinajai truksta pinigų.

Iš viso imant, surinkimninkams nerupi artimo labas, bet pačių nauda. Kiekvienas šiek-tiek skaityti mokas, tuoj vertias sakytoju pástoti. Mat, geras amatas... Nieko nereik dirbti, tik žmones ypač jaunūmenę kvailyti, idant nelankytų svietiškas draugystes, vengtų visą dorišką pasimokizimą ir tokiu budu jų, ponų ir valdžios nuolankioms avelėms pastotų... Kiekvienas žmogaus dvasią lavinąs veikimas tampa nuo jų velnio darbu apšauktas... Taigi ar ne šaunūs apšviestojai tie prūsų surinkimninkai?! O jų „apšvietimas“ ne uždyka. Jie tampa karietose vėžinami, skaniai pavalgydinami, „muskatvyniu“ pagirdomi — anot Dro Gaigalačio žodžių, minkštai išgulinami, o priegtam už maldas apmokami...

Tokiame padėjime surinkimninkams esant, nedvyvai, kad kiekviens nori sakytoju buti ir nedorybes platinti. Teip-pat nekursai žydelis buvo prasimanęs susirinkimus laikyti, bet žmogelis perkarštas: padarė neviežlybystę prie

keių moterų ir tapo apkaltas...

Prieš susirinkimus dar nieks nėra iš lietuvių atvirai bandęs keuoti... Mat ten kvailiams išsva šalis, kiekviens bibliją pasiėmęs gal žmones kvailinti. O to ir tenori valdžia ir kapi taštai... *Radvilas.*

Politiszkos žinios.

Maskolija. Lenkijoje karės padėjimas tebestovi. Valdžia tvirtai laikosi sakydama, kad tol neprasidės karės tiesų iš Lenkijos, kol čia bus maištai, streikai su tikslu įgyti autonomiją. Apie visišką atsiskyrimą lenkai nemislija. Grapas Vitte gauna daug telegromų nuo lenkų, reikalaujančių autonomijos. Teip gi gavo 40 telegramų nuo lietuvių; reikalauja Lietuvai autonomijos (savyvaldos), bet ne drauge su lenkais.

Dar didesni maištai darosi kriumenėj! Vladivostoke kareiviai atvežti iš Port-Arturo, 25 lapkr. pakėlė maištą, du savo aficierus užmušė ir 5 pažaidė. Iš pereitos savaitės sukilėlių, jen. Linevičius 42 aficierius ekzekutavo (nužudė). Ant Juodųjų jurių kareiviai jurininkai da smarkiau sukilo (bene trečią syk šimet). Sukilo Sevastopolyj apie 4,000 jūraičių jau pirma, dabar prie jų prisidėjo da apie dusek tiek. Bresto ir Bielostoko pulkai, su dviem artelerijos batalijonais ir vienu fortų artelerijos batalijonu sutaria šiame sukilime. Jie tai darą parėmimui Kronštado sukilusių jūraičių, kuriuos valdžia ketino bausť myriu. Geležinkeliais susireikavo, kad valdžia negalėtų atvežt kareivių jurininkams malsėti Admirolas Pisarevskij pazeistas. Jen. Neptujev, fortų komandierius, paimtas į nelaisvę. Pėtnyčioj aštuoni jureiviai kazermėje sugavo, nuginklavo ir išvijjo savo aficierius.

Maskvoje vėl iškilo visuoti-

nas streikas, ypatingai dėl palaikymo kareivių sukilimo. Vienok streikieriai nepaprastai maištą kelia: daužo monopolius, valdžios įstaigas, magazynus ir augštesnės kliasos (turėčių) namus. Apsiginklavę daugiausiai revolveriais. Daug sužeistų. Policija nieko negal padaryt... Prie streikierių darbininkų prisidėjo ir tarnų ar 5.000.

Lenkijoje agrariškas (kaimiečių) judėjimas smarkiai eina. Ypač Radomo, Petrakavo ir Kielcių gub. Radomo gubernijoje kaimiečiai kerta valdžios girias. Sėvalkų gub. demonstracijos ir monopolijų daužymai atsitiška beveik kasdien.

23 lapkr. Maskvoj buvo žemiečių susirinkimas. Valdžia, ar geriaus sakant Vitte sutiko su jų reikalavimais, tik nenori pripažint visuotino balsavimo beturčiams ir autonomijijos pakraščiams (Lenkijai, Lietuvai, Kaukazui ir tt.) Vitte tą dien atstātė nuo vietų gubernatorius Jaroslavo, Estlandijos, Perm, Tomsko, Kazaniaus ir Nizni-Novgorodo ir Odesos policijos šefą.

Peterburge teipgi eina smarki agitacija link visuotino streiko, kurs tuo gal ištikti.

Anglijoj darbininkų judėjimas iš priezasties bedarbės, eina smarkyn. Londone manifestacijos ir demonstracijos su raudonomis vėliavomis atsibuvo beveik kasdien. Ministerių kabinetas tapo smarkiai paklibintas. Premieris Balfour pasiduo da į dimisiją, teip pat ir kiti ministerrai. Valdžia pereis į kitas rankas, gali—but lordas Rozeberis, liberalas, su savo šalininkais, ją paims.

Turkija. Makedonijos autonomijos klausimas seniai užėmė visas Europos valstybes; nuo kelių metų įvedimui tvarkos jos įsteigė Makedonijoje savo „tarptautišką“ žandarmeriją. Tikslas žinomas: palaikyti tą „sergantų žmogų“ t. y. Turkijos valdžią... Sultonas užsi-

leido valstybėmis. Bet paskutiniu laiku santikiai teip paaštrėjo, kad jungtinis (tų valstybių) laivynas išplaukė daryti demonstraciją prieš turkų valdžią. Grasina kare... Prie to daugiausiai kišasi Austrija. Vokiečių kaizerio interesai palaiko sultoną, ir šis grasina, be baimės, kad jeigu esą reformos Makedonijoje nenumaldė ten revoliucijos, tai kaltas Makedonijos tautos nesutikimas ir „agitacija iš užsienio“. Taigi sultonas apkaltina pačius tvarkos darytojus! Jis nenori pavest jiems kontrolę finansų Makedonijoje.

Tuotarpu visos revoliucijinės bendrovės Makedonijoje tariasi išvien dirbti, su tikslu iškovoti autonomiją.

Nžsineša ant baisių skerdynių: musulmonai maudžia ant krikščionių, o turkų valdžiai pakiršinūs,—tas tai jai paprastai—sukils juos naikinti.

Panama. Vidurinė Amerika. Eina gandas, kad revoliucijinės nuomonės kaskart gaunasi imarkyn ir gali iškilt revoliucija. Iš kitos pusės — ypač iš vyresnybės — tvirtinama, kad tie tankūs sumišimai nepatraukė paskui savęs blogesnes pasekmes.

Iš Amerikos.

Milijonierius verkia už savo vagystes.

Peoria, Ill. Newton C. Dougherty, nors neatvirai, bet prisipažino išaikvojęs su viršum \$1,000,000 iš mokyklų fondo. Priešasčia jo nuopuolio, kaip jis pats sakosi, buvo maišymas jo privatiškų interesų su visais interesais ir neatbolas elgimasis su mokyklų pinigais.

Dougherty sako, kad niekad neturėjęs ant mislių paglemžti viešus pinigus, nes netroškęs būti turėliu. Teip jisai su ašaroms prisipažino savo kambariukų pavietos kalėjime.

Politikierių kova

New Yorke dar nepasibaigė nuo pereitų rinkimų, kuomet skryntes su balsais vieni pavogę įmetė į upę, o kiti turėjo graibyt lyg vėžius, prie tam balsiai besimušdami.

Jezuitų

universitetas.

Rašo, kad jezuitai neužilgo gausę leidimą atidaryti Chicagoj, Ill., savo universitetą, kurs busias didžiausiu tarp katalikiškų mokslo institucijų Sv. Valstijose. Ta nauja mokslo įstaiga stovėsianti ant ulyčių Devos ir Evanston avenues, o prie jos susitversianti ir nauja trečia parapija, jezuitų valdoma.

Steugimasis įsteigti jezuitų universitetą, ėjo per 15 metų. Iš pradžių įsteigė tik kolegiją ant La Salle avenue, bet po kiek metų tą kolegiją uždarė. Ikiol buvo kita šv. Ignaco kolegija ant 12 gatvės.

Klerikalizmas mat sparčiai auga Amerikoje.

Pajomarkys.

Plymouth, Pa. Perėitą savaitę pasibaigė ugnagesių „feras“, Armory salėje. Pajomarkys tęsėsi 9 dienas ir pelnė ugnagesiams atnešęs nemažą. Sykiu su tuo „feru“ lenkų bažnyčioje buvo misijos, lenkų jezuitai įverkšleno žmones, ir nors tuotarpu pelnas buvo kaip paprastais nedėldieniais, tai vienok ateityje bus didesni vaisiai.

Lenkų izdas

apvogtas.

Milwaukee, Wis. Čia yra lenkų paskolės ir namų statymo draugija, vadinama „Skarb Polski“ („Lenkų izdas“). Sekretorius tos draugijos, Fr. J. Heller pabėgo iš miesto, išnešamas iš draugijos kasos \$70,000 ir palikęs apie \$20,000 ypatingų skolų. Lenkų laikraščiai šaukia, kad „lenkų skarbas“ apvogtas, bet tuo pasiaiškina, kad tas „skarbas“ nepaklibintas, tik akcijonieriai nuštosę 12 centų ant dolerio.

Hellerį gaudo ir busias nu-
baustas smarkiai.

Senatorius teisme.

St. Louis, Mo., 21 lapkričio
antru kartu prasidėjo byla prie-
šais Suv. Valst. senatorių J.
Rolph'ą Burtoną iš Kansas,
apskųstą už ėmimą paprakų
nuo Riolto Grain and Securi-
ties Co. St. Louis'e, kad steng-
tųsi per savo įtekme apsaugot
kompaniją nuo bausmės už
peržengimą pačtos tiesų. Sen.
Burton buvo pernai apkaltin-
tas, bet tą syk išsisuko.

Kelios pasargos prie ne-„reksniu“ nuomonių.

Klausimas revoliucijinio ko-
miteto, aukų revoliucijos rei-
kalams etc. teip užėmė mūsų
publicistus, kad man nebėliko
vietos laikraštyje. Mat kiti
greitesni, darbštesni... O man,
kaipo Rev. Šelp. Komiteto są-
nariui, reikėjo butinai šį-tą
parašyt. Bet dėl stokos vietos
tą atidedu (o gal ir nereiks ra-
šyti); pakaks čia tik kelių pa-
sargų, ypatingai prie d-ro
Šliupo straipsnių.

1) „V. L.“ N46 dr. Šliupas
savo straipsnyje: „Mieili Lie-
tuviai Amerikoje“ — sako, kad
jį „socialistiški sąnariai revo-
liucijos šelpimui komiteto at-
statą iš sąnarystės to komiteto“.
Netiesa! Per paskutinį ko-
miteto susivaziavimą (15 d.
spalių) dr. Šliupas ir dr. Ba-
cevyčius patįs atsistatydino,
kada su juodviejų noru kiti
trys sąnariai nesutiko. Tą
abudu daktarai pavedė Širvy-
dui (susivaziavimo sekretoriui)
įtraukti į protokolą ir apgar-
sinti laikraščiuose (protokolas
buvo apgarsintas tik „Kovoje“
N24 ir 23).

Dr. Šl., matomai, tyčia pa-
darė tą neteisybę, su tikslu
apšmeižti mane ir Širvydą.
Bet kaip visados dedasi,
visoks šmeižimas, o ypač
kaip šitas — neturįs nė
krislo teisybės — sugrįžta tų,

iš kur buvo išėjęs. Šliupas tą
savo apsišmeižimą gali praša-
linti tuo pačiu keliu, kuriuo
yra paleidęs, t. y. atšaukdams
viešai per laikraštį. Be to, ir
aš turiu morališką tiesą reika-
lauti tokio jo pasiteisinimo.

2) Dr. Šliupas toliau sako,
kad prieš padalinimą aukų
protestuoję tik socialistai
„akliejie fanatikai, pasekėjai
Lizdeikos, Širvydo ir Baltru-
šaičio“. Panašiai sako ir kiti
Lizdeikos ir socialistų niekį-
tojai (ne kritikai).

Reikia atminti, kad dar prieš
susitvėrimą kumiteto buvo tie
protestai prasidėję (pvz. prieš
„Draugo“ redakcijos atsišau-
kimą „dėlei aukų revoliucijos
reikalams“), ir protestas pasi-
rodė „Kovoje“ dar prieš Liz-
deikos straipsnį, ir tai nuo tų
pačių, kurie užmanė tą komi-
tetą ir skyrė Šliupą kasierium.
Tai-gi ne Lizdeikos pasekėjai
protestuoja; teip-gi ne Šir-
vydo ir Baltrušaičio. Ypač
Baltrušaičio „pasekėjų“ negali
buti, kadangi jo nieks beveik
nežino, jis niekur po savo
straipsniais nepasirašė, (lygiai
kaip ir jokių protestų su jo pa-
rašu nieks nematė. Tai-gi tą
garbę Šliupas bereikalingai
man suteikia kišdamas mane į
savotiškos rūšies „triumviratą“,
kurs buk dirguoja „reksniu“
koncertą... Dr. Šliupas et
censortes vadina „reksniais“
visus kurie protestavo prieš
rev. komitetą už padalinimą
aukų, surinktų revoliucijai.
Tai-gi protestai krito ir ant
manęs, ir ant Širvydo, ir ant
Bacevyčiaus, ir ant Naujoko;
ne vien ant Šliupo, o vienok
Šl. butinai pats vienas nori
tuos kankintinio liaurus nu-
pelninti, sakydams, kad „iš so-
cialistiško abazo pasipylė ant
mano ypatos (?) negerovės ir
visokie protestai“ („V. L.“ N46).
Viena: protestavo ne vien „iš
socialistiško abazo“, bet ir iš
laisvamaniško ir iš tautietiško;
antra — ne prieš Šliupo ypata,
net ir ne prieš jo pažvalgas,

veikimą. Jei Šliupo ypata tapo
užgauta ir jei vien prieš jį pro-
testuota, tai tik parašius jam
straipsnį „V. L.“ N41, toliaus
— atsimetus iš L.S.P.A. ir pa-
reikalavus nuo jos, kad sugrą-
žytų S.L.L. čarterį. Už šį pa-
skutinįjį teip-gi ne socialistai
protestuoja.

Ant galo—kas tie reksniai?
Jeigu jūs, vyročiai, protesta-
vusius vadinate „reksniais“,
tai ar patįs neesate „reksniais“,
kadangi — nota bene — dar
aršiau protestuojate prieš
anuos? Nelemtas paprotys
viens kitą vadintis „despotais“,
„carais“; dar nelemtesneis —
apskelbti „reksniais“ visus,
kurie viešai išreiškia savo nuo-
mones, pažvalgas. Teip Lais-
vės Mylėtojas, „V. L.“ N45,
vienu savo garsiu šauksmu no-
rėjo uždrausti kritikuoti kitų
nuomones. Ypač Lizdeikos.
O jis pats vienok Lizdeiką
apsivartydams... tiesa, ne kri-
tikuoja, tik bara, ladija. Ma-
no nuomone, kad butų buvusi
kritika, o ne barimai, tai tas
„reksnimas“ butų jau užbaig-
tas.

3) „Aš tautiškaime komitete
pasilieku ir šiandien“, — rašo
dr. Šliupas. Kadangi „tautiš-
ko“ komiteto nebuvo ir nėra,
tai Šliupui reikėjo sakyti: „Aš
nuo šio laik busiu tautišku ko-
mitetu“ ir „kas tautos (ne re-
voliucijos. J. B.) reikalams
aukaija, gali ir šiandien ant
mano rankų aukas siųsti“. Tik
kas-zin, viena ypata ar gali
vadintis komitetu? Kad Šliu-
po pramanytas „komitetas“
galėtų vadintis „tautišku“, tai
reikia, kad jį pripažintų visos
tautos luomos, kaip tai buvo
su Paryžiaus parodos komite-
tu. Žiurėsime, ar kunigų luo-
ma ir jų šalininkai pripažis
Šliupą už „komitetą“, kadangi
tas „komitetas“ vis turi, —
kaip paaiškinta — politiška
varsą. Buvusįjį rev. kom.
niekuomet negali pavadinti
tautišku.

4) Dr. Šl. ir šitame savo

straipsnyje, ir aname, ką tilpo
41 num. „V-bės“ — stačiai,
be jokio mikčiojimo sako, kad
socialistai su aukomis „tik sav-
naudą pasidaryti tenorį“, tas
viskas kliusę į to „godaus“
„ubago“—Lizdeikos kreipšit bet
prie Lizdeikos, kaip matėme
prideda dar ir Širvydą, ir Bal-
trušaitį (daugiau socialistų
nėra!), kuriuodu, suprantama,
teipgi turės nemažai plėsti tų
almužnų, t. y. — aukų re-
ikalams. Ne viens Šliupas
teip tvirtina. Minėtas Laisvės
Myl. tą-pat sako, tik jis nu-
verčia tą viską ant vieno Liz-
deikos. Teip sako ir kiti kiti
ne-„reksniai“ „Lietuvoje“ ir
„Darb. Viltyje“, ypač telas
Žambis, kurs išfilozofavo ir
delko Lizdeika teip „troškus“
to „Amerikos aukso“: „mat,
girdi, „Amerikos auksas yra
geriausias už visus kitus auk-
sus“ (žr. „D. V.“ N45). Ir
Lizdeika (tai stačiokas!) gavęs
to „geriausiojo“ aukso „net
pasakyt ačiu (!) aukaujan-
tiems pamiršo“; o tokio elgi-
mosi, esą, „turbut jis gerai pa-
simokino nuo kunigų“. Bet
pats Žambis, visai nesusipran-
ta, kad jis ir pasimokinęs sėji
neišsitikėjimą ne nuo ko kito,
kaip tik nuo kunigų. Kunigai
su savo šalininkais sėja neišsi-
tikėjimą su tikslu užkenkti
kimui aukų revoliucijos rei-
kalams. Su koku tikslu tai d-
ro Žambis, Šliupas ir kiti?

Kunigai su savo šalininkais
skelbia, kad Šliupas naudoję
sis aukomis, o čia Šliupas su
savaisiais šalininkais tą pačią
insinuaciją daro socialistams.
Tai gadyne, tai papročia...

Dar, rodos, socialistai ar
socialdemokratai, kuriems
Šliupas stačiai pavadinó „niek-
šais“, nedaėjo iki tokiam et-
ko absurdo laipsniui. Šis
įrankis stabdymui revoliucij-
nių aukų juo biauressnis, kad
jis išeina iš žmonių prijaucian-
čių revoliucijai, iš progresistų,
ir kad jis ty čia yra vartojama-
mas; nes netikiu, kad jie su

gryna sąžinia galėtų pasakyti, jog Lizdeika į savo kišenių glėžnia aukaus. Susipraskit!!!

Dr. Šl. sako, kad socijalistai kovojo prieš laisvamanius, už tai, kad su socijalizmu neįjungia bedievystės ir tokiu būdu pataikauja kunigams arba klerikalams. Čia jis lygina teip, kaip kunigai, klerikalizmas sumaišo su tikėjimu. Tai yra klaida visiems aiški, ir nereikia to daug aiškinti. Pasakysiu tik, kad socijalistai prieš laisvamanius, kaipp tokius, nekovoja; kovoja tik prieš buržuaziją ir jos „etikas“, nežurint, ar ji laisvamaniška ar kitokia. Socijalistai prieš tikėjimą ištikro liaujasi kovoję (delko? — toliaus išsiaiškįs), bet eliaus kovoję su klerikalizmu, kurs yra sudėtine dale kapitalizmo. Socijalistai nori išnaukinti kapitalizmą, ir delto užmetinas jiems pataikavimo klerikalizmui — grynas absurdas.

Dr. Šliupas dar grėsia paduoti L.S.P.A. į teismą, už vartojimą S.L.L. čarterio. Tegul jis to nedaro, nes kaip kompetentiškos ypotos tvirtina, tai tą čarterį teismas visai atimtu nuo laisvamanių, užtai, kad jie jį duoda svetimoms organizacijoms, kaipp savo reikiama. Darau persergėjima, kad neįsitrauktų į teismus, nes nenoriu tokio nuopuolio laisvamaniams. L. S. P. A. visai neprašė to čarterio, net neapkalbėjo per savo seimą apie tai, jog laisvamanių seimas nutarė „duoti“ socijalistams savo čarterį; nes visi jautė kad tuojaus išeis nesupratinas, tai ir tylėjo....

L.S.P.A. sugražįs, man rodes, tą čarterį be grasinimų, be baidimų, be užmokesčio, kurio dr. Šl. reikalauja ir be... ačių, nes sugražinantis dovaną niekad os nesako ačių....

J. Baltrušaitis.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Central, Pa. Pagal redakcijos užklūsima („V.L.“ N46), kur ir kaip priduoti revoliucijonierių pašelpai aukas, \$3,45, surinktas 29 spalį, — mes aukautojai susirinkę 19 lapkr., apsvartę nutarėm: pridukite jas L. Socijal-Dem. Partijai, kaipp tikriems revoliucijonieriams dabartiniame laike Lietuvoj; nes kaip iš laikraščių matyt, tik L.S.D.P. varo smarkiausią revoliucijonišką agitaciją ir darbą, su ginklais rankose, todėl jai ir pagelba didžiausia reikalinga, kaipp statantiems savo energiją ir gyvastį ant pavojaus priešais despotizmą ir visokius prispaudėjus, skriaudėjus ir alintojus žmonių, ypačiai darbininkiškos klijasos. Delto, nežiurint tuo kokių partijų ir nuo kokių žmonių, kad ir nuo paties carc paeitų aukos, bile tiktai ant revoliucijos reikalų, pagal mūsų nuomonę, visgi turėtų tekti tiems, kurie yra pasišventę atlikti ir atlieka tą sunkų ir pavojingą savo gyvasčiai revoliucijos darbą dabartiniame laike.

Paskutiniu laiku pasklido po laikraščius daug visokiu nurodymų, kas-link padalinimų rev. atkų, tas padarė ne mažai keblumų ir duoda medegą ant išsikalbėjimo ir teip jau nerangių aukautojų, teip ant revoliucijos, kaip ir kitų tautišku reikalų. Kaltė čia jau yra apšviestunų, vadovų, bet kurie yra kaltesni ir neišmintingesni, mums nežinant visų prietikių, sunku atspėti; tik tas negerai, kad nésant vienybės tarp pačių apšviestunų ir vadovų, kenkia abelniems mūsų reikalams.

Bet, broliai lietuviai, nežiurkime ne ant jokių keblumų ir sunkybių, rinkime tiktai aukas visi, kuriems dar nėra užgesusi meilė Tėvynės ir kalbinkime kitus prie kožnos pro-

gos, nes dėl keletos centų nenukursime ir dėl žygio nenuilsime; o naudą visgi atneš ir priduos energiją kovojantiems nemažą. Mums čionai nesunku pasiruošti, tik menkniekis, sulyginant su kovojaučiais už laisvę ir statančiais savo likimą ir gyvastį ant pavojaus; netiktai patįs dėl savęs revoliucijonieriai dirba, bet dėl visų mūsų gerovės.

J. Šliupis.

Susivienyjimo L. A. reikalai.

Delei įstatų vaikų skyriaus S. L. A.

Torrington, Conn. Ant pereito XX-to seimo, įstatai vaikų skyriaus S.L.A. pasiliko netik neperkratinėti ir nepataisyti, bet nieks į juos ne nepaziurejo. O gal dar jų nebuvo ne parašytų; nežinau, kadangi jų mūsų kuopoje dar nebuvo iki liepos mėn. šių metų. O juos neatbutinai reikėjo pataisyti, nes jie labai klaidingi. Štai dėl klaidingumo tų įstatų mūsų 55 kuopoje kilo ergelis, kur tėvas už 4 savo vaikus atsisakė duoklę mokėti į Susivienyjimą, sakydamas, jog išrinkti komitetai nesilaikė seimo nutarimų, elgiasi savavališkai rašydami įstatus teip, kaip jiems patinka.

Priežastis tam yra tokia: XIX seimo protokole, (žiurėk Nr. 26 „V. L.“ 1904 m.) yra parašyta, kad nutarta priimti į Susivienyjimą vaikus nuo 1 iki 10 metų su mokesčia \$2,00 metinės ir 25 cen. įstojimo. Vaikai nuo 1 iki 5 metų ima posmertinės \$25,00, nuo 5 iki 19 metų \$30,00. Pirmą po įstojimui kvartalą vaikai moka 75 cen., kitus kvartalus po 50ct. Tai reiškia, kad lygiai abiejų skyrių vaikai moka po 25ct. įstojimo, ir \$2,00 kas metą. Pagal tą seimo nutarimą mes ir elgėmės ikišiol.

Dabargi naujas mišinys (ką

aš sakau mišinys; tai juk vaikų skyriaus įstatai) savo 3 paragrape priverčia antro skyriaus vaikus mokėti po \$2,25 kas metas, arba 25 ct. extra, lygiai su senaisiais. 4-tas paragrapas vėl juos paliuosuoja nuo to, kadangi ten sako: Abiejų skyrių vaikai moka įstojimo 25c. Įstojimo ir už pirmą bertaininį mokasi sykiu t. y. 75c. Dabar apsvartykim patįs; jeigu vaikai būtų priversti mokėti 75 ct., kaip pasakyta 3 paragrape, ir įstojimo 25ct. Tai reiktų pasakyti, kad įstojimo ir už pirmą bertaininį mokasi sykiu, t. y. \$1,00, ne 75ct. 9-tas paragrapas teipgi paliuosuoja vaikus nuo mokėjimo visokių extra mokesčių; tokiu būdu jie moka kas metą 25ct., įstojimo, nuo 5-ųjų iki 10 metų, tai jau jiems pareina brangiau mokėti metines, negu užaugusiems sąnariam. Teisingai svarstant kyla klausimas: už ką gi jie turi mokėti 25ct. daugiau, negu senieji? juk jie iki 5 metų iš pavojaus savo silpnumo išėjo; mokės į S.L.A. išdą kol užaugs gal ir pasens, taigi jie įmokės du ir tris-syk daugiau, negu seni prisirašę, o čia juos priverčia brangiau mokėti, negu seniausius: už ką? O gal tai bausmės, kad jie nenumirė iki 5 metų. Čia aiškiai matyt, kad yra klaida. Bet kas tą klaidą padarė? Seimas negalėjo tokia stambia klaidą padaryti, kadangi ten nevienas, bet kelios dešimtys delegatų apsvartė; greičiau galėjo paklysti rašėjas įstatų vienas, nes jo klaidų gal nebuvo kam perkratinėti ir pataisyti. Ar šiaip ar teip, šito „mišinio“ ilgai negalima vartoti, nes pagal jį negali supraci ir žinoti kaip elgtis.

Taigi tuos įstatus vaikų skyriaus, drauge su aplikacijoms S. L. A., reikia perleisti per ugnį, o ant ateinančio XXI seimo viską perkratinėti ir pataisyti išnaujo.

Varde 55 kuopos S.L.A.
Antanas Stočkus.

Visokis darbas reikalauja į laiką atlikimo; ypatingai tau tiškuose reikaluose, kilus naujam užmanymui, reikalinga be atlaidos dirbti, iki visuomenę pertikrįsi.

Kaip žinom iš 20 seimo S. L. A. nutarimų, kad S. L. A. paskyręs yra 500 dol. įsteigimui, „prieglaudų namo“, tapo atidarytas fondas prie S. L. A. kasos, kur plauktų tam reikalui aukas. Centrališkam komitetui buvo palikta, kad tuojaus parengtų atsišaukimus į lietuviškas pašelpines draugystes ir visuomenę, kad prisidėtų su pinigais. Bet gaila, kad jau prabėgo pusė metų ir beveik artinasi kitas seimas, o mūsų Centr. Komitetas nepasirodo su minėtais atsišaukimais. Mat p. Tareila nespėja atsiginti savo ypatos, o organizacijos darbus atidėlioja ant vėlesnio laiko.

Jeigu mes šiteip reikalus vesime palikdami ant ryto dienos, tai mūsų nors geriausi užmanymai nebus įvykinami; juk mes padarėme pradžią ant 20 seimo, o atsiliėpiant į visuomenę, išaiškinant reikalingumą to užmanymo, ant sekančio 21 seimo jau butume matę kaip visuomenė pritaria ir kiek su aukomis prisidėjo, bet kaip dabar reikalai vedami sunku bus spręsti, nes kad ir dar išleis atsišaukimus, tai mažai lieka laiko pinigams rinkti. Kitos draugystės turi tukstančius bankose, tos galės ir tuoj paskirti kiek iš savo kasos gatavų pinigų, bet nedaug draugysčių rasime teip tukstančius skaitančius; kitos gali tam tikslui parengti balius, teatrus, ir kitokias pramogas, o kad tam reikia atsakančio laiko tai kiekviens žino, o dar laikas jau trumpas.

Užtai p. prezidentas S.L.A., pasirupinkite kaip veikiausiai prirengti į spaudą tokių atsišaukimų, su tikru išaiškinimu, kad rengsimė *Prieglaudų namus ant kolonijos*, bet ne tau-

tišką namą kaip kiti sau persistato ir iš to pradeda pikintis. Kada gausime atsiliėpimus tąsyk visi galėsime tą reikalą stumti į pryšakį, nes turinti juodą ant balto galima geriaus kožną persitikrinti. Rods mes šiandien turime daug kitų reikalų, ir tie reikalai ant mūsų pečių guli, bet vyrai laikymės, dar kelis žingsnius pirmyn, o paskui jau busime ant lygumos ir bus lengviaus kas nors labai mūsų nuvargintos tautos nuveikti.

M. J. Damijonaitis.

Pasale, N. J. Guodotini S. L. A. kuopų viršininkai! Prisiartino paskirtas (15 lapkričio) laikas lošimo auksinio ziedo ir albumo, pelnas nuo kurio paskirtas labai Jievos Ančiukaitienės, bet mes to ne galim padaryt, kad dar sugrįžo atgal tik trečdalis išsiųstų į S. L. A. kuopas tikietų. Todėl meldžiame guodotinių kuopų viršininkų prisiųsti mums kraščiuokus parduotų ir neparduotų tikietų, kartu su pinigais. Galutinį laiką sugrįžimo paskiriam lig 1-ai gruodžio, ir jei lig tam laikui kiek negrįši, tai mes negrįžusius kaip ir neparduotus tikietus neįleisim į lošimą. Lig šiol matomai, lietuviai labai prijaučia tam mūsų darbui, už ką mes esame didei dėkingi.

Vardan 47-os k. S.L.A.
Skr. *P. Norkus.*

Dėlei Guodotino S.L.A. Prezidento.

Guodotina Redakcija meldžiu palpinti šitą raštelį neatbutinai.

Mūsų didžiausios organizacijos S.L.A. guodotinas prez. p. Tareila, o toks jis geras, o toks geras, ir kiek jis gero padaręs dėl visuomenės, tai neapsakyti, neaprašyti negalima. Net ir caro iš visos širdies neapkenčia ir dar daugiau. Ot, šalyje liuosybės uždraudė kuopoms susirinkti, be augščiausio jo daleidimo ir nors neturi savo laikraščio, vienok ant

svetimų uždėjo cenzurą, — o viskas atlikta kuogeriausia ir jei Viešpats Dievulis duos — ir prie velykinės pribruks visus. O bet žmonėms vis nepatinka ir gana. Rodosi visoki nebrėkos lietuviški, pasak guodotino prezidento S.L.A., pp. Kazakevyčiai, Naujokai ir Rutkai teršia visokius protestus po laikraščius, vietoj pagyros, lyg rodos ne neatmena, kiek gero yra padaręs, ant paveikslo — viešpataudamas tam pačiam Waterbury, šv. Kazim. Cooper. krautuvei. Kiek tai atskaitų garsino apie tos krautuves kiaušinius pakol pervarė.... O vis ir tų diustas buvo gautas tik per gudrumą, tai tik pasidėkavojant XIX seimui, tai atydą atkreipė dėlei užtarymo Shenandoahrio muzikantų, ir rodosi guodotino prez. truputį širdis atsigavino, vieną nedorbę nusikračius poną J. Naujoką 44 num. „Vienybės“; rodos ims ir užgiedos drauge su kun. Miluku Tedeumlaudamus.

Su godone

18 kuopos prezid.

Jonas Kirvelevyčius.

Reikalai

„*Tėvynės Myl. Draugystės*“.

Chicago, Ill. Vietinė T.M. D. 9-ta kuopa turėjo susirinkimą 12 d. lapkričio 1905 ant kurio buvo svarstomi reikalai T.M.D. ir nutarta: kad paduotos dvi knygutės į spaudą būtų apmokėtos ir 100 dol. pasilikus dr-tės kasoje, kitus visus pinigus pasiųsti dėl Laisvės kovojančių į Socijaldemokratų Partija J. Lizdeikos rankų. Kadangi dabartiniam laike yra reikalingesnis kardas už knygeles.

Ant Centrališko Komiteto T.M.D. mūsų kuopa nubalsavo už sekančius: prezidentu — M. J. Damijonaitį, sekretorium — Bronislovą Lauciavičių, kasierium — Franciškų Golubišką;

į Literatišką komitetą — Juozą Krumą — visi iš Chicagos, Ill.

Komitetas.

Newark, N. J. Lapkr. 12 d. T.M.D. kuopa atlaikė savo susirinkimą.

Nutarimai: perstatom į centrališką kom. šias ypatas: ant prez. dr. J. Želvieneį iš Plymouth, Pa., ant sekr. F. Matulaitį iš Balimore, Md., ant kasieriaus V. Ambrozevičių iš Newark, N. J., ant knygiaus J. Baltrušaitį iš Plymouth, Pa.

Toliaus svarstėm apie aukas revoliucijos reikale, ir apie revoliuc. komitetą padalinime aukų, ir patarėm, jog rev. komitetas padalino aukas gana teisingai, nes gi aukas apvertė ant revoliucijos reikalų. Taigi mūsų kuopa kaipo aukavusi ant revoliucijos reikalų, ištaria papeikimą rėksniam, kurie neva vardan socijalizmo keliamus ir nori valdyti kitų sudėtus pinigus savotiškai! (kiek soc. paaukavo, tai tie pinigai tapo nusiųsti Lizdeikai). Dar iki šiol p. Lizdeika neparodė ant ko viešus pinigus apvertė o Amerikos aukautojus ignoravoja.

Komitetas.

New Yorko—Brooklyno

4 kuopa T.M.D. perstato į centrališką komitetą šias ypatas: prezidentu P. Mikolainį, sekretorium F. Matulaitį, kasierium dr. J. Želvieneį, į Liter. Kom. dr. Bacevičių. Priegtam nutarta pinigai T. M. D. turi but padėti į banką ant vardo T.M.D., centr. prezidento ir sekretoriaus ir trijų trustesų iš artimiausių kuopų, be kurių pasirašymų pinigus centr. kasierius negalės išimti, tokiām dalyke kasieriaus kaucija nereikalinga. Kuopa paduoda užmanymą, kad centr. bei liter. komitetai turi pasirupinti išleidinēt knygas tankiau. Ap art to, kuopos kasierium į vietą J. Naujoko išrinktas Juozas Smailis.

Skr. *A. Lesniauskas.*

Shenandoah, Pa. 19 lapkričio kuopa T.M.D. iš Shaft, Pa., rinko central. viršininkus šiuos: pirmąsėdžiu V. Nagurnauską iš Baltimore, Md.; kasierium L. M. Kazuną iš Shenandoah, Pa.; sekret. tą patį A. Ramanaucką; į literatišką kom. dr. Bacevyčių iš Newark, N. J. Vardan kuopos

P. J. Buskevychius.

Pittsburg, Pa. 24 lapkr. T.M.D. kuopa laikė susirinkimą. Kalbėjo apie T.M.D. miestus F. Bagočius, M. Urlakis, J. Miliuokas, A. Večkis, J. Kvederys ir M. Šeštokas.

Nutarėm paskirt iš T.M.D. izdo \$200,00 revoliucijonieriams ir, kaip aukautojai kelionei delegato į Nyderlandus, nutarėm, kad tie atlikę nu kelionės pinigai būtų pavesti L.S.D.P. revoliucijos reikalams; kad kankintinių kasa būtų pavesta L.S.D.P. teip gi revol. reikalams.

Po tam, kad knygeles išleidinėti didesnes ir storesnes, daugiausiai apie ekonomiskus klausimus.

Į centr. komitetą perstatom šias ypatas: prez. F. Bagočių, Pittsburgo akademijos studentą; sekret. V. Ambrozevyčių iš Newark, N. J.; kasierium M. Urlakį iš Allegheny, Pa. Į literatišką kom. J. Baltrušaitį, „Vienybės“ redaktorių.

P. Volungevyčia.

Bridgeport, Conn. Aš pavienis T.M.D. draugas skiriu į central. komitetą šias ypatas: prez. tą patį M. Paltanavičių iš So. Boston, Mass.; sekretor. kun. J. Žebrij iš New Britain, Conn.; izdininku J. Tareila iš New Haven, Conn. Į literatišką komitetą V. F. Jankaucką iš Brooklyn, N. Y.

K. Čelkis.

New Britain, Conn. 21 d. lapkričio T.M.D. kuopa vienbalsiai išrinko šias ypatas į centrališką komitetą: pirmėdis A. Ramanauckas iš Glen Ellyn, Ill.; kasierius S. Mankauckas iš Elizabeth, N. J.;

sekretorius M. J. Ceponis iš New Britain, Conn. Į literatišką kom. dr. Bacevičių iš Newark, N. J.

Sekr. M. J. Ceponis.

10 lapkričio 9-ia kuopa laikė nepaprastą susirinkimą. Pirmiausiai buvo perstatymas centr. komiteto: prez. tas pats; sekret. T. Astranskas buvęs S. L. A. sekretorius; kasierius K. Kazemėkas, iš Waterbury, Conn. Į literatišką komit.: P. Mikolainį iš New York. Potam kuopa perstato, kad iš T. M.D. izdo paankauti revoliucijos reikalams \$200,00 ir staciai siųst ant Uetuvių Social Demokratų Partijos atstovų rankų.

Sekr. A. Žilinskas.

Pasarga. Kai kurie balsuotojai skiria centr. komitetą tuos, kurių tarnystė dar nepasibaigė. Pavėzdan: į Liter. kom.—F. Matulaitį ir V. Šliakį, t. y. tuos pačius, kuriuodu dar ir teip lieka ant toliaus. Reikia rinkti tik trečią t. y. į vietą V. Daukšio, kuriam šimet pasibaigė tarnystės terminas.

Red.

Emigrantų streikas.

Rotterdamas (Niderlenduose). Salėje emigrantų, laike pietų 17 rugsėjo, tarp keleivių, važiuojančių į Ameriką, prasidėjo streikas iš priežasties skriaudimo keleivių, blogu valgiu ir abelia netvarka (keleiviai, važiuojantieji į Ameriką per Rotterdamą turi laukti laivo nuo 7 iki 10 dienų). Streiką pradėjo zydai, bet atsiradus gerien's agitatoriams, sustreikavo lietuviai ir lenkai su rusais. Streikas tapo išimėtas: tuoj buvo pagerintas valgis ir įvesta atsakanti tvarka laike sėdimo prie valgio, užlaikyme švarumo salėse ir tt. Beto, kas vakars iki 22 rugsėjo buvo sakytos į minią prakalbos, kurios visada užsibaigdavo revoliucijonieriams dai-

noms ir šauksmais: „Teprasmenga caro valdzia! Lai gyvuoja laisvė ir socializmas“ ir tt. Buvo du kalbėtoju: zydiškai ir maskoliškai kabėjo tulas gimnazistas iš Maskolijos, lietuviškai gi ir lenkiškai lietuvis iš Augštosios Lietuvos. Abudu kalbėjo labai puikiai, liuosai ir suprantamai išsireikšdami. Buvo kalbėta apie vargingą padėjimą, tautiečių po caro valdzia, apie visas valdzios šunybes, apie pakiluzią revoliuciją, apie bėgimą Amerikon, apie padėjimą darbininkų Amerikoje, apie socializma, jo siekius ir reikalingumą visiems prie jo prigulėti ir tt. Didžiausią entuziazma sukeldavo prakalba lietuviuose. Vos tik oratorius pabaigdavo kalbėjęs, tuoj lietuviai-klausytojai, iškėlę jį virš galvų nešiodavo po visą salę, šaukdami: „Tegyvuoja Lušnakojis, (teip jie praminė kalbėtoją) *mys vadas ir mokytojas! Tegyvuoja socializmas!*“ ir tt. Ant laivo prakalbos nebuvo sakytos, nes visi keleiviai susirgo iš priežasties biauraus oro. Reik pažymėti, kad ant laivų Holland-Amerikos Linijos, neišpa sakytai skriaudžia keleivius, nežmoniškai su jais apsieidami ir biauriai maitindami.

P. Vištgaidis.

Nauji rasztai.

Sodzionių Teologija. Parašė Gerutis. Išleista kaštu kun. A. Miluko. Shenandoah, Pa. 1905 m. Pysl. 198.

Žodis „teologija“ reiškia mokslą apie Dievą, apie tikėjimą. Bet kaip tikėjimas yra surištas su dora, teip ir tas mokslas rišasi su doros mokslu. „Teologija“ turi daug savo pakraipų. Ji gali but ir yra nekartą pritaikoma prie pozityviškojo mokslo. Apie šitą knygą to negali pasakyt, Cia viskas senoviškai aiškinama.

Rods, sodiečiams („sodzioniai“ gal ką kitą reiškia?) pavesta, taigi nemokėtiems žmonėms. Vienok prakalboje pasakyta: „Perskaitęs nuo pradžios lyg galo, žinosi, kaip butumei buvęs seminarijoje“. Bet sodietis perskaitęs šitą knygą, bijos skaityt kokią-nors populiariškai moksliską knygele, kadangi ta jam rodysis bedieviška. O buvusieji seminarijoje juk jau supranta, kad, paveizdan, astronomija geologija ir tt. nera bedievyste.... Pagaliaus ir doros mokinimas šitoje knygoje remiasi tik ant įbauginimo ypač posmertinėmis bausmėmis, nors be tokių paveikslų, kaip „Pekla“, arba „Bromelis“, kuris ne vienam „sodzioniui“ atėmė proto ir kuno sveikatą... Su moksliskosios doros principais jokio sąrišio apkalbamoji knyga neturi. Toks katalikiškosios dvasiškijos konservatizmas vis turės, ankščiau ar vėliau pasiduoti abelnam gamtos įstatymui, pagal kurį „konservatyviškoji pajiega išnyksta“; bet tuo tarpu ji tuomi stiprina savo priešų progresistų glitas..

Šitos knygos kalba daug geresnė, grynesnė, ne kaip kitų dvasiškų knygų.

Po priedanga šventenybės. Istoriska apysaka. Parašė E. Posteri. Vertė K. J. Spauzdinta Odesoje, 1905. Pysl. 100.

Čia yra aprašytas su visoms smulkmenoms ir aplinkybėms gyvenimas šv. tėvo Benedikto IX. Aprašymas perdėm anti-klerikaliskas, todėl gerbiantiesiems Rymo popiežiją ta knyga nepatiks. Vienok ji nėra bedieviška, tikroj to žodžio prasmėje.

Iš mano atsiminimų. Parašė dr. Vincas Pietaris. Spaudon prirengė dr. J. Basanavyčius. Chicago, Ill. Spauda „Lietuvos“, 1905. Pysl. 301.

Pradžioje knygos telpa d-ro Pietario bijografija, d-ro Basanavyčiaus parašyta, o paskui paties Pietario raštai. Rašyba labai nevienoda ir ne šio laikinė.

Ukininko N8 telpa šie svarbesni raštai: kaip caras gelbsti savo sostą; Caro manifestas 6 (19) rugpjūčio; Šalin caro „du ma“! Kaip žmonės kovoja su maskolių valdžia; Šalin mokyklos! ir k.

Varpo N7 ir 8 telpa šie straipsniai: Lietuvos tautų atstovų susivaziavimas Vilniuje; Panevėžio susivaziavimo nutarimai; Lietuviškųjų partijų atstovų susivaziavimas Kaune; Kas tai yra sociališkoji revoliucija? (K. Kautskis); Ukrainiečių spauda Prusijoje ir k.

Darbininkas, kurio N1 buvo išėjęs nuo vardo L.S.D.D.P. ir buvo leidžiamas „Draugo“ organizacijos, dabar tai organizacijai susidėjus—teisingiau sakant—sugrįžus prie L. S. D. P.,—išėjo po L.S.D.P. firma Nr. 2, 3 ir 4 (prie daikto). Svarbesni straipsniai, Neklausykim visokių paskalų ir saugokimės netikrų socialistų; Kokiamums reikalinga valdžia ir k.; paskui—daugybė žinių iš Lietuvos.

Atsakymai.

J. Šliupui. Jūsų straipsnis: „Tautiečiai į darbą!“ tilps sekančiame No.

J. Širvydui. „Vardan teisybės“ negalėjo dar nė šitam Nr. rasti vietos. Tilps sekančiame. Sulyg jūsų pritarimo—trumpsiame.

J. Šukui. Jūsų straipsnis tilps vėliaus. Kaip ką išbrauksime. Ar negalėtumėt nurodyt statistiškų žinių šaltinius?

J. G. Spring Valley. Jūs negausite rodos su savo „kritikais“. Jūs tą kalbate, o jie visai ką kitą; todėl verčiau vietinį palikt ant vietos. Ir per ilgus straipsnius rašot. Netilps.

V. Ambrazevičiui. S. L. A. auka pakvituota Nr. 9 „Darb. Balso“.

Isz visur.

„Die Umshau“ paduoda statistiką Berlyno vargdienių, kurie dėl draugijinių ir kitokių nemalonių gyvenimo sąlygų turi gyventi kaštu draugijos labdaringumo. Pasirodo, kad Berlyne 1 elgėta atsieina ant kiekvienų šešių dešimčių gyventojų. Beveik nuolatos Berlyne gyvena 33,720 elgetos. Pašelpa ir užlaikymas tų vargdienių kaštuoja daugiau, kaip pusę milijono markių ant mėnesio ir 6½ mil. ant metų. Vaikų apžiūrimų ir auklimų miesto prieglaudose susirenka 11,000. Jų užlaikymas miestui kaštuoja apie 82,006 markių. Da yra trečia kategorija pavargėlių, kurie reikalauja laikinės pašelpos ar pagelbos. Tų skaitlius siubuoja tarp 5–6,000 ir miestui jie atsieina į 63,000 markių. — Kad pastoti kelią besiplatinimui Berlyne vargdienių, laikraštis rodija kaip galint sulaikyti augantį kasmet didyn kaimiečių plaukimą į didžiuosius miestus.

Maskolijoje atsirado, sako tik šįmet—nauja sekta ir ypač Peterburge ji turinti nemažai pasekėjų tarp aficerių, kupčių, mokytojų, valdininkų ir k. Jie skaito bibliją ir visados „budi“ ir persitikrinėja viens kitą, kad artinasi „pabaiga svieto“. Nuosekliam išgvildėnimui švento rašto, jie turi išsidirbę tam tikrą „pranašystės abėcėlę“, iš sakinių, panašių į vartojamus visokių pranašų, t. y. neaiškių, simboliškų. Su ta savo abėcėle jie nuskaito, kad 1912—1913 m. įvyksiąs žydų sugrįžimas į Palestiną. Tą remia ant Danieliaus pranašystės (Dan. 8, 114). Popiežija galutinai griusianti 1922—23 m. (Dan. 7, 11 ir 12, 25). 1923 metuos sugrįžę į Palestiną žydai—sijonistai pastatysią naują, jau krikščionišką, bažnyčią (Dan. 8, 14). 1932 m. — antrą kartą ateisias ant žemės Išganytojas.

Dresdene, Vokietijoje, miesto valdyba nutarė įtaisyti „šunų pirtį“. Pirtis šunims, kur juos trinks, maudys, kirps ir garbiniuos, bus padalinta ant 3–jų kliausių, sulyg kaina ir komfortu. Bus skyriai teip gi su vandens rezervuarais, kur šunes galės pasiplaukyti. Laikraščiai apie tai pranešdami, klausia, ar šunims pirtis bus perdalinta ant „vyriško“ ir „moteriško“ skyriaus, su tikslu apsaugoti šunų dorybę.

Transvaal'iuje, Pietų Afrikoje, Drie-Fontein kasykloje griuvo vienas augštas ir palaidojo gyvus 68 kalnakasius; iš tų 67 murinai ir 1 baltasis. Visoks darbas sustojo apygardėje.

Švedų karalius Oskaras II neseniai permėnė savo titulą, atsiskyrus Norvegijai. Dabar jis tituluojasi: „Iš Dievo mylėtos, mės, Oskaras, švedų, gotų ir vendų karalius“. Teip gi devizą: „Palaimai broliškų tautų“ — permėnė ant: „Palaimai Švedijos“.

Vieša padėkvonė! Šiuomi išpildau savo pereiną, kurią be išsiteisinimo turiu padaryti ir viešai padėkavot, apskelbt visams svietui tą, kad jeigu ne dr. E. C. Collins Mediką Institutą ir jų sutaisyti vaistai, tai šiadien nesigėrėčia tokia gera sveikata.

Aš sirgau chroniška plaučių liga ir slogomis, tankiai spiau davau kraujais, apart to turėjau sugedusį skilvį ir romatiškų gėlimus visam kune; ant pajiegy buvau labai nusilpęs. Tokiam nelaimingam padėjime beėsant, priverstas buvau vaikščioti nuo vieno daktaro prie kito ir yvairių specialistų; vartočiau visokias gyduoles, bet jokio gerumo man jos ne suteikė, o liga vis didinosi iki tos dienos, kol kreipiausi prieš viršui paminėto garsingo instituto, priimdamas jų vaistus ir užlaikydamas pasargas gydziausi.

Dabar pasidėkavojant augščiau ir dr. E. C. Collins Med. Inst. vaistams, kurie mane atgimdė kaip iš uaujo, visa nervų sistemą, pagražino sveikata, plaučiam puikų veiklumą, pataisė apetitą ir prašalino skaudėjimus ir silpnumą iš viso kuno, dabargi jaučiuosi visai sveikas, teip kaip niekad nebuvau pirmiaus teip laimingas, nežiurint kad einu pilną pusamžį metų, nuo to laiko kaip išsigydžiau, nereikia man jieskot vaistų, nė daktarų, bei pirkinėt po aptiekas gyduoles, kurios visai menkos vertės yra.

Dabar mano kunas atlieka dvasišką ir kasdieninį darbą, ir kaip drutas vyras save ir savo šeimyną užlaikau, džiaugdamas gera sveikata. Budamas pripildytas dėkingumo, linkiu visiems stačiai kreiptis tenai, kur jums tikrai, kaip ir man, gali sugrąžt gerą sveikatą, nes iš ilgo laiko visokių gydymosi persitikrinau, kad Dr. E. C. Collins yra geriausias dėl išgydymo Institutas ant visos Amerikos. Su pagodone Antanas Turas, P. O. Box 25, Neshannock Falls, Pa.

Didelis Balius!

Kurį parengia Draugystė Žirg-Vaikis New Britain, Ct. Subatos vakarą 2 d. Gruodžio (December) ant Turn Hallės, Arch str. Prasidės 7 val. vakare ir trauksis iki 12 val. vakare. Įženga vyrams 25 c. moterims ir merginoms dykai. Užkviėčiam visus lietuvius ir lietuves. *Komitetas.*

Lackavanna gelezinkelio vasarine knyga.

Lackavanna gelezinkelis nori pagarsinti visus hotelnykus savo knygoje, 1908 meto, kur jų gelezinkelis sieke. Šis apgarsinimas dovanas visiems. Kurie nori kad but pagarsinta ju hotelis, tegu praneša. *T. V. Lee, general Passenger Agent, 26 Exchange Place, New York, prieš 30 November, paduodant vardą hotelio, gaspadoriaus, vietą svečiams, prekės, kada atidaro ir kada užlaro rudenyje.*

„Kankiniu kasos“ apyskaita už trečiąjį pusmetį (I. 05—VI. 05).

I. Komiteto apyskaita.

Iplaukos.

Procentai už 1904 metus	rb.	11,28
Nuo L. „ „ „	rb.	10,—
Išleista	rb.	21,28
Iš antrojo pusmečio buvo atlikę	rb.	665,02
Viso labo	rb.	686,30

Išlaidos.

N 1—10 rb., N 2—5 rb., N 3—35 rb., N 4—32 rb.
N 5—10 rb., N 6—10 rb., N 7—35,50 rb., N 8—15 rb.
N 9—20 rb., N 10, 11, 12 ir 13—20 rb., N 14—15 rb.

Išleista	rb.	207,50
Iplaukų buvo	rb.	686,30
Kasoje liko	rb.	478,80

II. Užsienio atstovo apyskaita.

Trečiamajam pusmečiui buvo likę	fr.	41,90
Trečiąjį pusmetį krasos reikalams išleista	fr.	3,25

Kasoje liko fr. 38,65

Pasarga. Skaitau reikalingu Amerikos skaitytojams pasergėti, jog „Kank. Kasos“ apyskaita už I-ąjį pusmetį, patilpusioji šių metų „Vien. Liet.“ ir „Lietuvos“ N 4 tapo be mano žinios „Amerikos Kankinių Komiteto“ pertaisyta, prieš ką aš savo laiku protestavau. Tikroji už 1-ąjį pusmetį apyskaita patilpo Europos laikraščiuose: „Darb. Balsas“ N 1 ir 2, 1905 m., ir „Ukininko“ N 12, 1904 m.

Už „Kankinių Kasos“ Komitetą jo užsienio atstovas Paryžiuje, Liepos m. 1905 m. *A. Vardas.*

Paiškinimas. Kad skaitytojams būtų suprantamesnė minėtoji apyskaita, aš išbraukiau nereikalingą minėjimą frankų ir palikau vien rublius, kaip buvo ant pirmos vietos p. A. Vardo paduota. Paveikslas: „Iš Amerikos Kankinių Komiteto atsiųsta 300 rb. — 795,00 frankai“; ir „nusiųsta „Kank. Kasos“ Komitetui 250 r.—667 frankai“. Tai gi nubraukimas tų frankų nesumazino nė padidino minėtos apyskaitos sumos.

Tiesa, p. A. Vardas už tą išbraukimą frankų atsiuntė „katgorišką pratestą“, kurį Am. Kank. Kom. padėjo į arkivą.

Am. Kank. Kom. rašt. *P. Mikolainis.*

Kankinių Komiteto kasieriui Europoje išsiųsta	\$129,70
Kankintiniui V. S. išsiųsta	10,60
Buvo izde palei N 38 „Vienybės“	\$491,08

Izdė lieka \$350,78

Am. K. K. kasierius *J. J. Paukštis.*

Nepamirškim ir revolicijos auku— kankiniu!

Pastaruoju laiku Amerikos lietuviai puolėsi šelpti ypač šiai revoliucijos reikalus. Darbas tat labai pagirtinas—ir rei-

kia tik geisti, kad revoliucija rastų toliau vis daugiau šalininkų ir rėmėjų. Vieno tačiau nepriderėtų čia pamiršti: rupinantis pačia revoliucija reikėtų viekart atsiminti ir jos aukas — kankinius.

Kankinių reikalai buvo ligšiol skiriami nuo šėipjau krutėjimo reikalų, — taspat reikėtų daryti ir dabar, revoliucijos laiku: to reikalauja pati techniškoji darbų pusė, patsai darbo padalinimas.

Revoliucionieriškasis krutėjimas pradėjo paskutiniu laiku ir pas mus Lietuvoje vis labiau stiprėti; jis, galima iš viso ko tikėtis, nebus slops ir vis labiaus didysis. Bet revoliucijai augant, dauginasi ir nukentėjusiųjų dėl jos kankinių skaičius, kurie reikalauja pagalbos. Iš Amerikos laikraščių teko tačiau pastebėti, jog, prasidėjus aukų rinkimui revoliucijos reikalams, aukų dėjimas kankinių reikalams labai sumažėjo. Jei teip toliaus eis, reikia bijotis, kad kankiniams dauginantės ne pristigtų kartais pinigų kankinių kasoje...

Todėl, *nepamiršdami revoliucijos reikalų, dėkime ir rinkime teip-pat aukas vienkart ir kankinių reikalams!* Abudu reikalai turi būti šventa mums priederme.

„Kankinių Kasos“ Komiteto užsienio atstovas
(Rugsėjo m. 1905 m.) *A. Vardas.*

Prie menulio šviesos.

(Atminčiai A. P.)

Silpna šviesa mėnulo
Pro debesius švietė;
Visa gamta aptykus
Į pasilsį kvietė:
Žmones, žvėris, paukštelius,—
Viską, kas gyvuoja.
Tykus vakar's! Net medžiai
Visai nelinguoja.
Nes ir vėjas kur dingo,
Ir jis gal ilsėjo.

Tam tykume jos žodžiai
Teip meiliai skambėjo,
Lyg lakštingalos balsas!..
Niek's mus' negirdėjo.
Ji man tarė: „Pasakyk,
„Ar galiu tikėti,
„Kad tavó širdis gali
„Ką nors pamylėti?
„Neslėpk nieko ir tark man,
„Aš noriu žinoti:
„Ar galiu tave savo
„Širdyje nešioti...“
Tą pasakius į mane
Akelėm žiurėjo,—
Širdis mano krutinėj'
Smarkiai sudrebėjo...
Ir tylėdams jos lupas
Prie savo pridėjau,
Ant ženkle, jog mylėti
Ją visad zadėjau.

Silpna šviesa mėnulo
Pro debesius švietė;
Žvaigždžių buriai, ten aukštai,
Lyg bitelės spietė;
Lankoj' sriauni upelė
Slaptingai puškavo...
Kas atmis koki jausmai
Man širdį užgavo?... *J. Nebrėka.*

Lietuviu tauta

senoveje ir szandien.

Parašė J. Sliupas, M. D.

TOMAS ANTRAS.

(Tęsa.)

pasiuntiniai pabuvojo Lietuvoje ir sugrįžo su žinia, kad kitą met liet. kunigaikščiai pribus į Vroclavą dėl apsikrikštyjimo. Paskirtame laike ciesorius laukė jų minėtame mieste, bet kunigaikščiai neatvažiavo; jie prisiuntė ciesoriui gromata, kurioje gvildeno išlygas savo apsikrikštyjimo; jie reikalavo, kad ciesorius lieptų pirm to zokonui, idant sugražintų Lietuvai visas skrytis, gulinčias tarp Mozurijos, ištekos Priegliaus, marės ir Dauguvos, t. e. geidavo sugražinimo beveik visų žemių, pavergtų per kryževius: rytinės Rusijos, Kuršo ir pažymios dalies Vidžemio. Apart to jie reikalavo, kad zokonas perkeltas taptų į stepus, kurie skyrė Rusiją nuo Auksinės Ordos, idant jis ten iš tiesų galėtų ginti krikščionis nuo netikių, ir idant kryževiai iš viršaus pripažintų tiesą valdymo liet. kunigaikščiams visose rusiškoje skrytyse. Žinoma, tie reikalavimai ne tapo išpildyti. Ciesorius pasakė Lietuvų paslams, jog jis neturįs tiesos atiminėti nuo zokono žemės, kurias ans valdo ant tiesų užkariavimo; tada Lietuviai apskėlbė vardan savo did. kunigaikščio, „kad krikščionims matomai rupi ne jų viera, kaip nuduodami garsina, bet pelnas, ir kad todėl Lietuviai velyja pasilikti stabmeldžiais“. Ant to pasibaigė sušnekos ir ciesorius su skuba išvažiavo iš Vroclavo. „Lietuviški kunigaikščiai dar sykį apgavo ciesorių ir zokoną — užtėmyja vokiškas istorikas — idant laimėti laiką, reikalingą dėl atsilsio“.

Pastarą mėginimą atvesti Keistutį ir jo brolius darė popiežius Gregoras XI 1373 m. užsimanęs įsteigti Raudonoje Rusijoje archiepuskupystę Galičiuje ir 3 vyskupystes (Peremyšliuje, Vladimiriuje ir Chelme); bet jo gromata į liet. kunigaikščius pasiliko, matomai, be atsakymo iš šitų pusės.

Pasilikdamas vienu stabmeldžių tikybai, Keistutis tuomi nemažiaus, vienval susidurdamas su vakarų svietu, pasisavinavo daug gyvenimo papročių, apsiėjimų ir pažvalgų iš nuomonių vakarinių ritterių. Kryževiai, su kuriais Keistutis buvo vienval nedraugais, pripažįsta jame ypatybes paveikslingo krikščioniško ritterio; viena iš seniausių chronikų zokono¹⁾ paduoda tokią charakteristiką šito kunigaikščio: „Keistutis buvo karės vyras ir teisus. Kada jis ketindavo antpulti ant Prusijos, jis iš kalno tai pranešdavo maršolui zokono ir po tam iš tikro atkaldavo. Teip-gi jeigu su magystru sutardavo sądorą, jis dručiai ją pildydavo. Jeigu jis katrą brolių zokono pažino kaipo smurtų ir drąsų, tą jis mylėjo ir labai guodojo“. Tokias pat ypatybes pripažino Keistučiui ir Lenkai. Dlugošius, kurs visatinai nekenčia Gediminaičių, tačiau jį šiteip aprašo: „Keistutis, nors stabmeldis, yra vyras rimtas; tarp visų Gedimino sunų jis buvo protingesnis ir pagabesnis, ir, kas jam ypatingą garbę suteikia, jis buvo apšviestas, žmoniškasis ir šnekoje tikras“²⁾. Budamas retu išskiriam tarp grubių

viduramžinių papročių, tasai ricierius — stabmeldis viršyjo daugelį tuomlaikinių ricierių krikščionių žmoniškumu, žmogmylysta, švelnumu, pasibridinimu žiaurių darbų. Tas ypatingas patvirtina daugybės buičių, paduotų vokiečių chronikose; teip jis iš visų savo pajiegy stengiasi išgelbėti nuo mirties per Lietuvius nulemtą ant sudeginimo ant stirto, o jų apkalintą Joną Surbach, komendantą Ekersburgo pylies, kurs pagarsėjęs buvo žiauriu apsiėjimu su Lietuviais¹⁾. Po tam, jodamas per lauką mušio, jis labai pustyjasi pamatęs lavonus, sudarytus pergalėtojų. Neziurint į išdydžią sužinę savo vertės, Keistutis nuzeminančiai prašo maršalo zokono, norėdamas išgelbėti nuo mirties lietuvišką garnizoną, apgultą pylyje Dzievogaloje (Göttesverder), kurią kryževiai paspėjo padegti²⁾. Vokiečių ritteriai, bekovodami su Keistučiu, su juomi lyg ant lenktynių eina, kas ritteriškame rimtume viršys, ir neretai jie pasimato apveiktai beėsą tose imtynėse; visatinai, tarp abiejų pusių esti prietikiai pilni pajieškotino ritteriško mandagumo; štai keletas pavyzdžių. 1352 m. Patirgis, Keistučio sunus Smolensko kunigaikštis apgulė vokiečių pylių Labgavą (Labiau); šturmas tapo atmuštas ir kryževiai, atstumę Lietuvius prie upės Deimės, privertė juos gelbėtis perplaukimu; pats kunigaikštis, patekęs į gelmę upės, pradėjo skęsti; tad komendantas Ragainės pylies, Henuing von Schindekopf, šoko jam į pagelbą; jis ištraukė pasinardinusį kunigaikštį ant krašto, ir, nepalaikydamas nevalėje, paleido namon; tai vis buvo padaryta dėl prisimeilino Keistučiui³⁾. 1362 m., apgulus kryževiams Kauną, Keistutis atėjo atvaduoti pylių, bet neįstengė jai duoti rimtos pagelbos. Jis troško pasimatyti su magystru, ir emė jam priminti, kad užpuolimas ant Kauno atliktas tapo ne riciarišku budu, nedavus žinios Keistučiui; tada magystras velyjo, kad kunigaikštis pats valnas įeity į pylių, jeigu jis nori vadovauti garnizonui⁴⁾.

1) Wigand von Marburg (Script. rer. Prussic. II. p. 596).

2) Ten pat p. 562 „Rex eum magna turba venit, cupiens a Marschalle precibus obtinere, ut saltim caperet populum, tantis flammis circumdatum“.

3) Patirgis buvo pirmgymiu Keistučio sunumi (g. 1339 m.); tur-but jis gimė iš pirmos Keistučio pačios.

4) Štai žodžiai tų sušnekų, surašyti chronikoje Wigando (p. 534—536):

„Kynstud dixit magistro: Si ego essem in domo, unaquam eam obtinere cum omnibus tuis.

Cui magister respondit: Quare equitasti de domo, cum nos videres.

Et respondit: Quia mei non habebant caput; ideo mansi apud eos.

Et ait magister: Si tibi opus fuerit, accipe de tuis quotquot vis et ascende liber domum. Speramus enim in Domino, quod non poteritis eam protegere nec retinere.

Et Kynstud ait: Quomodo potero ascendere, cum campus sit circumseptus et circumfossatus.

Cui magister: Promitte mihi, quod velis mecum bellare, volo planare et septa deponere. Cion kunigaikštis nati'o, ir atsigrėžęs į atvykusius iš Kauno: Rusiną Mikolą, kurs turėjo pilną vilyčių idėtuve, Gelgudą ir Gyneta, lietuviškus bajorus, liepė kalbėti. Šitie tare magystrui: Neziurint į priespaudą ir eunkų apgulimą, turime dar vilyčių, ir tų mums nepritruks. Jose ganėtina viltis apsigynimo.

Nec respondit ad haec rex, et magister: si non habet rex amplius verba nobiscum loqui, transeat ad custodiam suorum“.

Tasai pasimatymas, kuriame dalyvavo pasiūsti iš Kauno Mykolas, Gelgudos ir Gynetos, regimai netiek turėjo ant akies pašneką su magystru, kiek atsizinojimą nuo apgultųjų apie pylies padėjimą. Magystras buvo tik-tai prieregju susitikimo jų su Keistučiu ir tur but tik-tai ant tokios sąlygos tą susitikimą tebuvo privelyjęs.

1) Die aeltere Hochmeisterchronik (Script. rer. Prussic. III. p. 593—594).

2) Dlugosz, X. p. 66.

Prakalbos ir Deklamacijos

New Yorko-Brooklyno 4-ta kuopa T. M. D. parengė prakalbas ir deklamacijos Nedėlio 3 dieną Gruodžio (December) 2 val. po pietų svėtainėje „Caecilius Hall“ po No. 101—103 Grand str. Brooklyne. Įžanga visiems dovanai. Pribus geriausi lietuviški kalbėtojai ir deklamatoriai iš New Yorko, Brooklyno, teipgi Dr. Šliupas. Meldžiame visus lietuvius ir lietuvautes kuoskaitlingiausiai atsilankyti.

Uzkviečia

Skr. A. Lesniauskas.

Pajieszkojimai.

Pajieskau savo brolio Juozo Labanaucko Suvalkų gub., Marijampolės pavieto, Kvietiškių gmino, Patgelumbiškių kaimo, 17 metų kaip Amerikoje, pirm 6 metų jisai gyveno Shenandoah, Pa. Meldžiu atsisaukti jis pats ar kas kitas duoti man tikrą žinią ir antrašą jo, o aš prisiusių \$2,00 už turbaciją. Adresas:

Vincas Labanauckas
660 Pine str.
Easton, Pa.

LIETUVIŲ DARBININKŲ LAIKRAŠTIS — „KOVA.“

Talpina pilnas ir teisingas žinutes apie judėjimą darbininkų pasaulyje ir čia Amerikoje. Straipsniai, apysakos, eilės ir kiti visi tilpę rašteliai yra kiekvieną užimanti ir pamokinanti. Platinkite, daugai, „Kovą“, vienintelį laikraštį, kurs gina žmonių darbininkų reikalus.

Prekė: ant metų—\$2.00; ant pusės metų—\$1.00. Adresuokite šaip:

„K O V A.“
412 Siegel Str., Philadelphia, Pa.

Maudžiantį skaudulį.

Daugumas skaudulių bei šunvočių nesiduoda išgydyti nė su jokiomis gyduolėmis pako, netampa atrastas budas gydymo per išcystijimą kraujo ir tampa išgydoma naturališku budu. Pone Hromas, iš Weston, Neb., sako: „Mano vyras turėjo didelį skaudėjimą, iš kurio atsidarė rona kojoje, ir jokios gyduolės nepagelbėjo. Po tam diena po diena šio vis blogyn ir daro iki to, kad mano vyras negalėjo visai dirbti. Ant parodinio prietelių pradėjo vartoti Amerikonišką Kartųjį Vyną ir tuoj pasirodė permainos kaip tik pradėjo vartoti. Geras apetitas buvo pirmu ženklu sugrįžimo į sveikatą, kur trumpame laike geros pasekmės. Aš vartoju nuo slobumo ir esu persitikinęs, kad trumpam laike sustiprėjau.“ — Trinerio Amerikoniškas Kartusis Vynas yra geriausia gyduolė dėl cistijimo kraujo, ba iš to pareina slobumas ant vidurių. Organas sutrovėjimo, kuris cistija ir perima į kraują, ir pašato visą sudėjimą į stiprų ir sveiką padėjimą.

Gaunamas visose aptiekose, arba pas patį fabrikantą, Juozapą Trinerį, 799 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

PIRMUTINIS LIETUVISZKAS HOTELIS

St. Brundzos ir co.
SCRANTON, PA.

Kas kartą pas mus apsilankys,
Tas niekad nesigraudys.
Alus, vynai mūsų gardžiausi,
Cigarai iš Turkijos geriausi.
Pakeleivingiems nakvynė gražiausia
Su valgiais gardžiausiais.
Pakeleivius priimam su arkliais ir
vežimais.

Tiktai nepamirškite mūsų adreso:

Brundza, Stanevyczia ir Co.
447 PENN AVE. SCRANTON, PA.

PREKYSTE: Auksinių ir Sidabrinų tavorų, visokių muzikališkų instrumentų, gromatomis drukuojamų mašinelių, ir kitokių tavorų.

• **Kožnam** kuris atsiųs už 2 centus markę, prisiusiu Naują lietuvišką **Katalogą** dykai. Kuriame yra šimtai visokių daiktų paveikslai ir prekės, iš kurio matysi jog mano tavorai pirmos klasios, o prekės pereinamiausios.

Apsteliavimus atlieku greitai, ir išsiunčiu į visus Amerikos miestus. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS,
3108 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Tuzinas popieru dovanai!

Mes paskyrėme iki kalėdų 12 gražių popierių visai dovanai tiems, kurie pirks labai gražų aliorėlį, zalatintą ir su zvakutėmis visokių paveikslų, gražus yra lietuvių šimtų savo gimtinės ant kalėdų, kaip gero linkėjimo ir atminimo. Tas puikus paveikslėlis parduoda po 50c. bet mes prieš kalėdas paskiriam kaip dovaną dėl savo kostumerių: duosime 12 popierių su pavėnčiavonėms dovanai, vienas popieras imant, už 12, 25c. Telposgi mes pasigabenom iš Palangos lietuviškos, kvėpenčios TRAJANKOS, baksukas prekioja 50c., bet prieš kalėdas parduosime po 30c. Telposgi mes užlaikom didelę krautuvių Knygų ir pigiai parduodame po vieną ir daugiau imant dėl perkupčių duodame didelį pelną, reikalaujantiems pasilūnčiam katalogą dovanai, prifončiant te ant sluntinio kastų, dėl ateaklmo įdėk 2c M. Zukaitis,

227 E. Main st. New Britain Conn.

Farnos!

Šzios farmos parsiduoda New Yorko stėte, 15 akrai už \$1250, 33 akrai už \$1500, 78 akrai už \$1400, 99 akrai už \$990, 80 akrai už \$1500, 150 akrai už \$2000. 133 akrai už \$1800, 200 akrai už \$2000, ir apie 15 kitų farmų yra čia jau lietuvių fermeriai. Visos farmos su troboms, yra girios ant kožnos farmos, apie artesnias žinias raszykit su indėjimu 2c markės, pas

G. KLEEK,
Poolvill, N. Y.

Dr. J. Szliupas,

328 Federal str. Philadelphia, Pa.
(47-50-A Keystone Telephone)

I. HERZ BANKIERIUS ir NOTARIJUSZAS.
2 Carlisle st. New York, N. Y.

Vienatinis, katras geriausiai dazluri apie tautiečių gerovę, lezistoroja dėl jų pas szlpavę kompaniją vieokias vlgadas ant geriausių ir greičiausių laivų. Tuos katrie važiuoja į krajų, pakaukia pilnai ant dypo, nuveda ant szlpo, atstato tenai jų dalgus ir daro storonę dėl vlgadno gu-lio. Iszlma telpgi isz Castle Garden ir atstato kur kam reikia. Czlenia pigiausiai

I. HERZ BANKIERIUS ir NOTARIJUSZAS.
2 Carlisle st. New York, N. Y.

lezlunozka iszpildymo visozly provų dėl tautiečių ir tai kaip greičiausiai ir su geriausia pabalga. Duoda toip gi dyka i kožnam visokias rodas ir dėlto visiems karzstai apeako ir prizada kožnam visada kuo geriausiai patarnauti.

I. HERZ BANKIERIUS ir NOTARIJUSZAS.
2 Carlisle st. New York, N. Y.

Iszlrb savo kancelarijoje notarijainus: daviernatis, aktus, visokius kontraktus, testamentus ir toip toliau.

I. HERZ BANKIERIUS ir NOTARIJUSZAS.
2 Carlisle st. New York, N. Y.

Gerus yra nuo sezal isz savo teisingumo ir sązlnszko iszpildymo visozly provų dėl tautiečių ir tai kaip greičiausiai ir su geriausia pabalga. Duoda toip gi dyka i kožnam visokias rodas ir dėlto visiems karzstai apeako ir prizada kožnam visada kuo geriausiai patarnauti. Itazykit visi ant to adreso!!! Dėkavosi!!!

Dovanai! Dovanai!

Nauja gyduolių knyga dėl vyrų moterių ir vaikų, aprašanti visas informacijas, bus pasiusta Jums jeigu jus prisiusite mums savo adresa.

Venibe P. O. Box 268
Madison Sq. New York.

DEL PILVO. : DEL PLAUCZIU. : DEL KEPENU.

DR. JEAN SIRROM,

is priezasties daug isgydymų šitų trijų vaistų yra dabar vadinamas **NAMINIS DAKTARAS.**

Galima sučedyt tuos pinigus, kuriuos turi mokėt daktarui, jeigu pabandysi šiuos vaistus, o po bandymui busi užganėdintas iš jų pasekmės. Jos yra patvirtintos ir naudotos per garsingus daktarus ligonbučiuose visoj pasauleje.

Dr. Jean Sirrom's **Pilvo Bitters** yra tikras gydytojas *Dispepsijos*, visu *Kroniška darija*, *Galvos skaudėjimo*, *Paprasta silpnuma*, *skaudėjimu pilvoje* s priezasties užstojimo vidurių ir persivalgymo.

Dr. Jean Sirrom's **Plauczių Bitters** yra tikrai garantuota gyduolė *Sūpnui plaučiu*, *salti*, *bronkaičius*, *džiuvos*, ir visų *ligų plaučių*. Yra tai geriausia gyduolė nuo *kosu io*, *peršalimo* ir t. t.

Dr. Jean Sirrom's **Kepenu Bitters** tikrai išgydys *kronišką užstojimų vidurių*, *torpulių*, *aptingusius kepenis*, *drebėjimo*, *karšto išbliskimo* ir t. t. Užbėga visokiom kepeniuem ligom.

Prekė \$1.00 už banką, arba 6 bonkos už \$5.00. Gali užorderoti po dvi bonkas šitų trijų gyduolių ar kaip nori idant padaryt 6 bonkas kurios teip pat kastoos tik \$5.00 už 6 bonkas. Išsiunčiam ant bile kokio adreso po aplaikymui Expressinį ar Paštinį Money Order. Žiurėk idant but isdegitas parašas ant kožno kavšėcio, nes be jo ne ira tikras. Adresavokit:

MORRIS FORST & CO. PITTSBURG, PA.

PARDAVĖJAI DEL SUV. VALST. IR KANADOJE.